

Dobřenice | Detail mlýnu

Identifikační údaje

Adresa	Dobřenice 46 503 25
Okres	Hradec Králové
Katalogové číslo	Pokorný 55
Katastrální území	Dobřenice
GPS	50° 8' 47.3" 15° 38' 32.5"
Mapová značka	Německý / Zaniklý objekt, památník
Poloha vůči obci	550 m JJZ od kostela
Číslo kulturní památky	
Přístupnost	Zaniklý
Rok stavby	před 1755
Rok zániku	

Stručný popis

DOBŘENICE, kat. území Dobřenice.

Větrný mlýn je již na plánu Dobřenic z r. 1755. Stál ve vzdálenosti asi 550 m na JJZ od kostela v Dobřenicích, při silnici z Nechanic k Přelouči, při její levé straně, na staveb. parcele č. 160 . Patřil k stavení čp. 46, v Dobřenicích. Roku 1841 se uvádí jako větrný mlynář Anton Fendrich pozem. parcela č. 160 v trati U Hradečnice je mu zapsána jako dominikální. Mlýn o jednom složení a s jedním pracujícím semlel tehdy ročně kolem 800 měřic obilí různého druhu. O posledním mlynáři Josefu Fendrychovi se zachoval zajímavá zpráva, že „zrušil lopaty a stroje pak poháněla dvě lopatková kola po dvou stranách povětrníku na svislé hřídeli se otáčející. Fendrych jim říkal bubny.“ Soudí se, že tu působily na mlynáře cizí vzory, které poznal snad v Rumunsku z Krymské války. V tomto mlýně se mlelo až do r. 1900. Po smrti J. Fendrych byl dřevěný mlýn r. 1916 zbořen a dřevo zpracováno na palivo. Nadmořská výška lokality je cca 270 m. Zachoval se větší počet vyobrazení mlýna. Pozemková parcela, na níž větrný mlýn stál, náleží dnes manželům Jindřichovi a Janě Mikolandovým a je jimi obhospodařována. Na místě nalezené kameny byly vykopány; použil jich majitel sousední parcely do základů stavby své kůlny.

Historie

Historie obecně

Větrný mlýn býval donedávna v *Dobřenicích* (dějiny jeho sdělil J. Hoffman, říd. uč. v Dobřenicích). Patřil ke tavení čp. 46., které stojí při silnici vedoucí z Nechanic k Přelouči. Stával na malém pahorku. Kolem "povětrníku" byl rávnik, oblíbené místo dětských her.

Kdy byl postaven, nebylo možno zjistit. Na plánu Dobřenic z r. 1755 je již větrný mlýn označen. Z mlynářů uvedeni v soupise duší farnosti dobřenské z r. 1766 mlynář Jan Langr, později Antonín Rozvoda, mlynář povětrný a v r. 1817 František Fendrych. Posledním mlynářem byl Josef Fendrych, narozený r. 1833, zemřel r. 1909. Již v mládí uviděl hezký kousek světa, neboť vojenská služba zavedla ho až do Rumunska, kteroužto zemi rakouské vojsko v době krymské války obsadilo (1853 – 1856). Po návratu z Rumunska mlynařil až do své smrti. Zavedl nový typ pohonu podle cizího vzoru. Zrušil lopaty a stroje tak poháněla dvě lopatkovitá kola po dvou stranách povětrníku na svislé hřídeli se otáčející. Fendrych jim říkal bubny.

Byl rovněž po mnoho let kapelníkem a jeho tři děti byly dobrými zpěváky a hudebníky. Ve mlýně se mlelo asi do r. 1900. Nemoc mlynářova a chatrný stav stavby další mletí znemožnily.

Po jeho smrti mlýn osiřel a chátral. Větr ulamoval šindele a prkna. Nejvíce zkusil povětrník za světové války. V noční době prkna se ztrácela. Proto nynější majitel čp. 46. Karel Fendrych r. 1916 mlýn zbořil a dříví zpracoval na palivo.

Tak na dobřenicý povětrník, který poutal pozornost i cizinců jako vzácná památka zašlých dob, vzpomínají již jen jeho pamětníci a vyprávějí o jeho slávě nynějším pokolením.

Jest však zachována jeho velká fotografie v kanceláři dobřenickeho velkostatku. Fotoграфoval jej Čeněk Slavík, profesor obchodní akademie v Hradci Králové, a reprodukce uveřejněna v časopise "Rozkvět".

Sl. Pavla Nováková (sestra býv. faráře v Dobřenicích) má akvarel od Ant. Bílka (bratrance známého sochaře Bílka).

Frant. Jirsák, říd. uč. v. v. v Dobřenicích, má amatérskou olejomalbu od Karla Goldfingra z r. 1913 (tehdejšího učitele v Dobřenicích).

Karel Fendrych olejomalbu od malíře samouka Karla Voříška, krejčovského tovaryše.

Příjmení mlynářů působících na mlýně

- Fendrych Anton
- Fendrych Josef

Architektura

Stav nemovitosti

Neexistuje

Typ

Německý

Dominantní stavební konstrukce

Dřevěná

Historické prvky

Parametry

Technologie

Technologické vybavení

Popis technologického vybavení

Technologické vybavení

Stopy po neexistující mlýnské technologii

Doplňkový provoz

Doplňkový provoz - popis

Historické prvky

Parametry

Literatura a prameny

Zajímavosti

Ostatní

Větrný mlýn býval donedávna v *Dobřenicích* (dějiny jeho sdělil J. Hoffman, říd. uč. v Dobřenicích). Patřil ke tavení čp. 46., které stojí při silnici vedoucí z Nechanic k Přelouči. Stával na malém pahorku. Kolem "povětrníku" byl rávnik, oblíbené místo dětských her.

Kdy byl postaven, nebylo možno zjistit. Na plánu Dobřenic z r. 1755 je již větrný mlýn označen. Z mlynářů uvedeni v soupise duší farnosti dobřenské z r. 1766 mlynář Jan Langr, později Antonín Rozvoda, mlynář povětrný a v r. 1817 František Fendrych. Posledním mlynářem byl Josef Fendrych, narozený r. 1833, zemřel r. 1909. Již v mládí uviděl hezký kousek světa, neboť vojenská služba zavedla ho až do Rumunska, kteroužto zemi rakouské vojsko v době krymské války obsadilo (1853 – 1856). Po návratu z Rumunska mlynařil až do své smrti. Zavedl nový typ pohonu podle cizího vzoru. Zrušil lopaty a stroje jak poháněla dvě lopatkovitá kola po dvou stranách povětrníku na svislé hřídeli se otáčející. Fendrych jim říkal bubny,

byl rovněž po mnoho let kapelníkem a jeho tři děti byly dobrými zpěváky a hudebníky. Ve mlýně se mlelo asi do r. 1900. Nemoc mlynářova a chatrný stav stavby další mletí znemožnily.

Po jeho smrti mlýn osiřel a chátral. Vítr ulamoval šindele a prkna. Nejvíce zkusil povětrník za světové války. V noční době prkna se ztrácela. Proto nynější majitel čp. 46. Karel Fendrych r. 1916 mlýn zbořil a dříví zpracoval na palivo.

Tak na dobřenicový povětrník, který poutal pozornost i cizinců jako vzácná památka zašlých dob, vzpomínají již jen jeho pamětníci a vyprávějí o jeho slávě nynějším pokolením.

Jest však zachována jeho velká fotografie v kanceláři dobřenicického velkostátku. Fotografoval jej Čeněk Slavík, profesor obchodní akademie v Hradci Králové, a reprodukce uveřejněna v časopise "Rozkvět".

Šl. Pavla Nováková (sestra býv. faráře v Dobřenicích) má akvarel od Ant. Bílka (bratrance známého sochaře Bílka).

Frant. Jirsák, říd. uč. v. v. v Dobřenicích, má amatérskou olejomalbu od Karla Goldfingra z r. 1913 (tehdejšího učitele v Dobřenicích).

Karel Fendrych olejomalbu od malíře samouka Karla Voříška, krejčovského tovaryše.

zdroj: Vlastivědný sborník Královehradeckac 1936

Fotogalerie

Historické fotografie a pohlednice

Obrazy

Historické mapy

